

ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิผลของยาลดการดูดซึม
ฟอสเฟตในการควบคุมระดับฟอสเฟตในเลือดของผู้ป่วย
พระภิกษุในหน่วยไตเทียม โรงพยาบาลสงฆ์

นางสาวปิยรัช พรหมนิดาทร
นางสาวปุณยวีร์ ไทยปรีชา

โครงการพิเศษนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาเภสัชศาสตรบัณฑิต

คณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล

พ.ศ.2559

FACTORS INFLUENCE THE EFFECTIVENESS OF
PHOSPHATE BINDER TO CONTROL
PHOSPHATE LEVEL IN BLOOD OF PRIEST PATIENTS
IN DIALYSIS UNIT, PRIEST HOSPITAL

MISS PIYARUT BRAMMAHITADARA

MISS PUNYAWEE THAIPREECHA

A SPECIAL PROJECT SUBMITTED IN PARTIAL FULFILMENT
OF THE REQUIREMENTS FOR
THE DEGREE OF DOCTOR OF PHARMACY
FACULTY OF PHARMACY
MAHIDOL UNIVERSITY

2016

โครงการพิเศษ

ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพของยาลดการดูดซึมฟอสเฟตในการควบคุมระดับ
ฟอสเฟตในเลือดของผู้ป่วยพระภิกษุในหน่วยไตเทียม โรงพยาบาลสงฆ์

.....
(นางสาวปิยรัช พรหมหิตาทร)

.....
(นางสาวปณณวีร์ ไทยปรีชา)

.....
(ดร. วิชิต โนสูงเนิน)
อาจารย์ที่ปรึกษา

.....
(รองศาสตราจารย์ ดร.บุษบา จินดาวิจักษ์ณ์)
อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

.....
(ภญ.ปริญดา พิธธรรมานนท์)
อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

.....

(ภญ.ปริยาภรณ์ ปลอดทอง)

อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

บทคัดย่อ

ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิผลของยาลดการดูดซึมฟอสเฟตในการควบคุมระดับฟอสเฟตในเลือดของผู้ป่วยพระภิกษุในหน่วยไตเทียม โรงพยาบาลสงฆ์

ปิยรัช พรหมนิดาทร, ปุณยวีร์ ไทยปรีชา

อาจารย์ที่ปรึกษา : วิชิต โนสูงเนิน*, บุษบา จินดาวิจักษณ์*, ปริญดา พิธีธรรมานนท์**, ปรียาภรณ์ ปลอดทอง**

* ภาควิชาเภสัชกรรม คณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล

** กลุ่มงานเภสัชกรรม โรงพยาบาลสงฆ์

คำสำคัญ : ภาวะฟอสเฟตในเลือดสูง, พระสงฆ์

ภาวะฟอสเฟตในเลือดสูงในผู้ป่วยไตวายเรื้อรัง เป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้โรคแทรกซ้อนต่างๆ ส่งผลให้เพิ่มอัตราการเกิดภาวะโรคทางหัวใจและหลอดเลือด และเพิ่มอัตราการเสียชีวิต โครงการพิเศษนี้จัดทำขึ้นเพื่อศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิผลของยาลดการดูดซึมฟอสเฟตในการควบคุมระดับฟอสเฟตในเลือดของผู้ป่วยพระภิกษุโรคไตวายเรื้อรังที่ได้รับการฟอกเลือดด้วยเครื่องไตเทียม โดยทำการเก็บข้อมูลย้อนหลังจากเวชระเบียนเพื่อคัดเลือกผู้ป่วยที่มีคุณสมบัติเข้าเกณฑ์การวิจัยซึ่งมีจำนวนรวมทั้งหมด 28 รูป แบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มที่สามารถควบคุมระดับฟอสเฟตในเลือดได้ จำนวน 10 รูป และกลุ่มที่ไม่สามารถควบคุมระดับฟอสเฟตในเลือดได้ จำนวน 18 รูป จากนั้นทำการเก็บข้อมูลด้วยการสัมภาษณ์ผู้ป่วยครั้งที่ 1 โดยใช้แบบสอบถามเกี่ยวกับวิธีการฉันยาและพฤติกรรมการฉันอาหารของพระภิกษุ พร้อมทั้งให้คำแนะนำเกี่ยวกับการฉันยาและอาหารแก่ผู้ป่วย ทั้งนี้การติดตามผลการให้คำแนะนำด้วยการสัมภาษณ์ครั้งที่ 2 ผลการศึกษาพบว่า พฤติกรรมการฉันอาหารและยาของผู้ป่วยทั้ง 2 กลุ่มไม่แตกต่างกัน (p-value 0.072 และ 0.832 ตามลำดับ) สำหรับปัญหาเกี่ยวกับการใช้ยาของผู้ป่วยทั้ง 2 กลุ่มซึ่งเมื่อทำการให้คำแนะนำแล้วพบว่าผู้ป่วยมีพฤติกรรมการฉันยาที่ดีขึ้น แต่ในส่วนของพฤติกรรมการฉันอาหารนั้นไม่พบความเปลี่ยนแปลงที่ชัดเจน อย่างไรก็ตามควรมีการศึกษาปัจจัยอื่นๆที่อาจส่งผลต่อการควบคุมระดับฟอสเฟตในเลือด เช่น การตอบสนองต่อยาลดการดูดซึมฟอสเฟตและปริมาณอาหารที่รับประทาน ต่อไป

Abstract

Factors that influence the effectiveness of phosphate binder to control phosphate level in blood of priest patients in Dialysis Unit, Priest Hospital

Piyarut Brammahitadara, Punyawee Thaipreecha

Project advisor : Wichit Nosoongnoen*, Busba Chindavijak*, Parinda Peradhammanon**,

Preeyaporn Plodphong**

*Department of Pharmacy, Faculty of Pharmacy, Mahidol University

**Pharmacy Department, Priest Hospital

Keyword : hyperphosphatemia, priest

Hyperphosphatemia is associated with many serious complications that increased prevalence of cardiovascular diseases and mortality rates in ESRD. The aim of this special project is to investigate factors influencing the effectiveness of phosphate binder to control phosphate level in blood of priest patients in Dialysis Unit, Priest Hospital in order to control and solve problems of these factors. Twenty-eight of priest patients who met the eligible criteria were included and divided into 2 groups in that 10 of priest patients were classified in phosphate level controlled group and 18 of priest patients were classified in phosphate level uncontrolled group. Dietary restriction information and phosphate binder compliance were collected by questionnaire and interview. During collecting data, the appropriate dietary restriction and accurate phosphate binder administration would be given to the priest patients monitored for any drug related problems by the second interview. Result showed that food and drug intake behavior between 2 groups of priest were not difference (p- value 0.072 and 0.832), respectively. After providing an intervention, both groups presented more accurate drug intake behavior but not for dietary restriction. However, other factors that might influence the effectiveness of phosphate binder such as a response of phosphate binder and amount of dietary ingestion should be further studied.